СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 231. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 5. жовтня, 1927. VOL. XXXV. No. 231. Jersey City, N. J., Wednesday, October 5, 1927. THREE CENTS.

ВЕЛИКА РЕВОЛЬТА В МЕКСИКУ

ВІЙСКОВІ ЧАСТИНИ ПРИЛУЧУЮТЬСЯ ДО ПОВСТАННЯ.

МЕКСИКО, 3. жовтня. — Політична боротьба за президентуру в Мексику може дуже легко перемінитися в міжкандидатську війну, як се видно з вісток, що двох президіяльних кандидатів, а саме ґенерали Арнульфо Ґомес та Франсіско Серано викликали повстання проти свого противника та бувшого президента, ґенерала Обреґона.

У самій столиці Мексику збунтувалося нині проти уряду коло 800 жовнірів та офіцерів та перейшли до протиурядової партії. Про подібні вибухи приходять вістки з міста Тореона, в стейті Коагуля, та з міста Вера Крус.

Президент Каєс признає, що ситуація поважна, але каже, що він має досить вірного війска, щоби здушити всі революційні вибухи та привернути порядок і мир. Він каже, що федеральний уряд вже вислав війска на здушення револьт.

Ґенерал Обреґон, котрий є кандидатом на уряд президента з партії Каєса, а котрий відзначився вже нераз своїм організаційним таланом, жертвував урядови свої услуги для здушення повстанців.

МИТОВЕ НЕПОРОЗУМІННЯ МІЖ АМЕРИКОЮ А ФРАНЦІЄЮ.

АМЕРИКА ДОМАГАЄТЬСЯ СТАРИХ ПРАВ НА ЧАС ПЕРЕГОВОРІВ.

ВАШИНГТОН, 3. жовтня. — Американський департамент стейту приготовляє довшу ноту до французького уряду у справі мита. Ся нота має домагатися від Франції привернення більшости давних привілеїв для американських товарів у Франції, а на час переговорів у сій справі домагається привернення для Америки становища найбільше упривілейованої країни.

РОСПИСАЛИ КОНКУРС НА ВЕЛИКИЙ МІСТ НА ГУДСОНІ.

ВЖЕ ДО МІСЯЦЯ ОГОЛОСЯТЬ, ХТО ВИГРАВ КОНКУРС.

НЮ ЙОРК, 3. жовтня. — Уряд нюйорського порту дістав на свій конкурс будови моста почерез ріку Гудсон між Вашингтон Гайтс а Форт Лі вже цілий ряд конкурсових проектів щодо самої зелізної будови. Ціни, подані конкурентами, вагаються між 22 і пів міліонами а 26 міліонами долярів.

Вислід конкурсу буде оголошений при кінці сього місяця. Цікаво, що уряд ще не рішився, який міст будувати: чи на каблях, чи зложений з зелізних штаб.

ЗАНЕПАД ВІРИ СЕРЕД СТУДЕНТІВ.

ПРОПОВІДНИК ВИНУЄ САМУ ЦЕРКВУ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, 3. жовтня. — На врочистости 200-літної річниці колеґії Лоґ Каледж, з якої розвинулися відтак Принстонський університет та 6 других колеґій, виступив др. Г. Г. Світ, секретар так званого шкільного комітету презбитеріянської церкви на полудни, з промовою про відношення американських студентів до віри.

Бесідник казав, що звичайне становище церков, що мовляв студенти дуже заклопотані новійшими науковими відкриттями та їх підриванням віри, є з ґрунту фалшиве. Американські студенти, на думку д-ра Світа, до релиґії зовсім байдужні. На кождих двіста студентів найдеться тільки один, якого можна назвати релиґійним чоловіком. Для більшости релиґія се пережитки старих віків.

Винуваті в тому відношенню самі церкви, які дурили других і себе самих, що студенти се релиґійні люди.

СТРАШНИЙ ВЧИНОК МАТЕРИ.

ВБИЛА ВЛАСНОГО СИНА, ВІДТАК ПРОБУВАЛА ВІДОБРАТИ СОБІ ЖИТТЯ.

НЮ ЙОРК, 3. жовтня. — З бруклинського норвезького шпиталя візвала нині сполудня якась жінка амбулянс. Коли амбулянс з лікарем приїхав на подану адресу, він застав там двох пацієнтів: паню Гелену Іврянську та її 16-літного сина Йосифа. Мати призналася сейчас лікареви, що вона дала синови отрої, щоби його вбити, бо він не сповна розуму, а відтак з роспуки сама зажила отрої.

Син уже був неживий, а мати находилася в небезпеці життя. Її зараз забрано до шпиталя, але на її виздоровлення надії богато нема.

Слідство поліції виказало, що вбитий матірю син не був божевільний, а тільки так слабо розвинений умово, що він навіть не міг бавитися з дітьми свого віку. Мати боялася, що на случай її смерти хлопчина лишиться без опіки, і ся думка довела її до страшного кроку. Мати лежить тепер у шпитали, а рівночасно находиться під поліційним арештом.

ВБИЙНИКА ДІВЧИНИ ВИНУЮТЬ ЗА ВБИЙСТВО ЖЕНИ.

ВУДБЕРІ, Ню Джерзі, 3. жовтня. — Перед місцевою поліцією, занятою тепер розвязкою вбийства дівчини Рози Сарло, якої тіло найдено в неділю коло одного мосту в околиці, зявилася пані Силвія Майкелз з Филаделфії та зажадала від поліції розсліду її підозріння, що Джордж Яро, котрий признався до вбийства панни Сарло, вбив теж свою жінку, яка пропала два роки тому назад.

Яро, котрий признається до вбийства Рози Сарло, заявляє, що жінка його просто покинула.

$1,500 (ТИСЯЧ ПЯТЬСОТ ДОЛЯРІВ)

ВИСЛАЛО ОБЄДНАННЄ ТЕЛЕГРАФІЧНО ДЛЯ ПОТЕРПІВШИХ ВІД ПОВЕНІ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ ЯК ПЕРШУ БІЛЬШУ ЖЕРТВУ ВІД АМЕРИК. УКРАЇНЦІВ. ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ НЕГАЙНО ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

OBYEDNANYE, P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

17 МОРЯКІВ ВТОПИЛОСЯ НА ЧОРНІМ МОРІ.

МИКОЛАЇВ, Україна. 1 жовтня. — Втопилося тут 17 моряків внаслідок перевернення совітського байдака (більшого човна) недалеко острова Ланчерс, на Чорнім морі. Байдак перевернувся в часі сильної бурі.

ЩАСТЯ В НЕЩАСТЮ.

СТ. ЛУЇС, 30 вересня. — Як ми вже писали, навістив місто Ст. Луїс, Мо., у дні 23 вересня страшний ґураґан-цикльон, і у кількох мінутах перемінив резиденційну часть міста у купу грузів. Тепер подає нам оден з наших читачів деякі подробиці про цей ґураґан і шкоди ним спричинені. І так довідуємося, що шість квадратових миль, або 210 блоків (скверів) найбільше замешканої дільниці збурив до щенту ґураґан; 2600 родин остало без даху над головою, 84 осіб стратило життя, а ранених легше й тяжше числять тисячі. Власти змобілізували всю поліцію в числі 1500 осіб, а також покликали до служби стейтову міліцію для удержання порядку, котра патролює день і ніч по улицях збуреної дільниці. З Українців, мешкаючих у Ст. Луїс, не потерпів ніхто, бо ніякий Українець не мешкає у тій околиці, яку знищив ґураґан.

БУДЕННИЙ В ЮВИЛЕЙНІЙ ФІЛЬМІ.

МОСКВА. — Ґенерал Буденний згодився на свою участь у фільмі „Перша кінна армія". — Фільма звісна є з повісти Горкого „Мати", яку заборонено у Франції. Жорж Дюамель називає сю фільму „архитвором пропаганди".

ГАЛИЦЬКИЙ СУД ЗАСУДИВ НА СМЕРТЬ НЕВИННОГО ЧОЛОВІКА.

У 1921 р. суд засудив на смерть парубка Абламовича із села Полянка, городецького пов., за те, що застрілив місцевого господаря Стеця. Засуд основувався на познаках, що сильно обтяжували Абламовича: він жив з жінкою Стеця три роки, коли цей був у війску, а коли Стець вернувся, Абламович утік із Полянки саме в ночі, коли Стеця найшли застріленим. Нині вийшла на верх правда: Стеця вбили Халмай і Райтер з помсти за якісь особисті порахунки. Злочинці признались до вини. Абламович казав на суді правду, що критичної ночі не був у Полянці. Його свідкам суд не повірив. Ось прегарний причинок до процесу Сакка та Ванцетті: суд рідко може бути певний щодо вини злочинця, коли не злапав його за руку.

УЧЕНІ ЕКСПЕРТИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ ПРОФСПІЛОК НА УКРАЇНІ.

До Київа з Полтави прибуло двох представників американської делеґації профспілок. Делеґація, що має за головну мету вивчити економіку СРСР і в першу чергу сільське господарство, запросила до свого складу кількох американських учених, економістів. До Київа прибули проф. Бребнер спеціяліст з економіки сільського господарства, професор колюмбійського університету і Чепс, завідувач нюйорського бюра праці, спеціяліст в галузі економіки.

Передтим делеґація була на Полтавщині, де зібрала матеріяли про стан сільського господарства, які будуть опрацьовані для звіту делеґації в Злучених Державах.

Перед від'їздом з Полтави Бребнер на розмові з представниками преси заявив:

„У Полтаві та її околицях я бачив щільне єднаннє промислового пролетаріяту з селянством. Ознайомившись з роботою досвідної стації, земельних орґанів, господарством Цукротресту, то-що, я упевнився, що першою причиною швидкого розвитку господарства в СРСР є пляновість".

РОЗУМНИЙ ЗАКОН.

Новий італійський карний кодекс звертається суворо проти середньовічної манії поєдинків. Хто пішле противникові сикундантів, заплатить за цей „жест" 2000 лірів. Хто візьме участь у поєдинку безкровнім, посидить кілька місяців у вязниці. Хто зранить противника, може посидіти і пять літ. Видко, що італійські законодавці таки дали переконатись розумним словам фільософа Шопенгауера, який давно сказав, що виграна в поєдинку є тільки доказом, що хтось краще володіє зброєю, — а це не має ніякого відношення до чести людини.

СКУРИВ СТО ПАПІРОСІВ І ВМЕР.

У однім саксонськім місточку, Лібнштайн, заложився аптекарський практикант, що в протягу двох годин скурить сто папіросів.

Він дійсно виграв заклад і скурив сто папіросів, але в пів години по виграною закладу умер на удар серця.

ЗМІНИ НА СТАНОВИЩІ ҐАЛИЦЬКИХ ВОЄВОДІВ.

Станиславівський воєвода Коршак уступив і став іменований келецьким воєводою. Його місце займе краківський воєвода Моравський.

ДО БОТАНІЧНОГО РАЙОНУВАННЯ УКРАЇНИ.

Наукові співробітники Академії Наук Клепов і Наваренко одбули за це літо 8 ботанічних екскурсій для вивчення фльори скелястих виходів південної України, і зокрема Дніпрельстану. Вони обїздили південь Сталінської округи, всю Маріупольську округу, а також граніти Запоріжської округи (Дніпрельстан).

Зроблено великий матеріял по мохових та квіткових рослинах, а також багато гірських видів. Зібраний матеріял стане в пригоді при ботанічному районуванні України, що має значіння для сільського господарства, бо Україна була мало досліджена ботанічно, а біольогічно зовсім не досліджена.

ГІДРОСТАНЦІЯ ДНІПРЕЛЬСТАНУ ЗАМІСЦЬ 150.000 КІНСЬКИХ СИЛ ДАСТЬ 350.000.

За початковим проектом до жовтня 1931 р., тобто на той день, коли пустять гідростанцію, на ній повинні поставити три турбіни по 50.000 кінських сил кожна. Разом це дасть 150.000 кінських сил.

Проте, вже тепер зясувалося, що така сила станції до 1931 року буде недостатня, бо до цього року в районі Дніпрельстану збудують багато нових заводів.

Виходячи з цього, вирішили збільшити силу станції, поставивши замісць 3-х турбін 7. Це дасть 350.000 кінських сил. Дніпрельстан 1931 року матиме могутність, що її сподівались тільки на 1933—34 рік.

ЧОЛОВІК І ЖІНКА, ЩО ЧОТИРИ РОКИ НЕ РОЗМОВЛЯЛИ ЗІ СОБОЮ.

Чотири роки тому пізнав один англійський жовнір у Царгороді якусь Вірменку і залюбився в ній. Вірменка розвелася зі своїм чоловіком, пішла з Англійцем до його батьківщини і там звінчалася з ним. За чотири роки обоє не промовили до себе ні словечка, бо одно не знає мови другого. З того повставали ріжні непорозуміння, вкінці жінка стала підозрівати, що її чоловік любить іншу. А вона втратила свою турецьку батьківщину і також вірменська церква виключила її наслідком розводу, то почувалась усе самітною і вкінці попала у мелянхолію, так що мусіли віддати її до дому для нервово хорих. Тут також із ніким не могла порозумітися, не поміг і вірменський товмач, бо вона знала лише турецьку мову. Хочуть віддати її до якоїсь турецької родини, щоби вилічити із мелянхолії.

ВІДЕНЦІ ОБХОДЯТЬ ТОРЖЕСТВЕННО 80-ЛІТНІ РОКОВИНИ ҐІНДЕНБУРҐА

100,000 КОНСЕРВАТИСТІВ ІДЕ ТОРЖЕСТВЕННИМ ПОХОДОМ ЧЕРЕЗ РІНҐШТРАССЕ.

ВІДЕНЬ, 3. жовтня. — Ніяке місто, з виїмком Берліна, не обходило так торжественно 80-літні роковини уродин Ґінденбурґа, як Відень, столиця австрійської республики.

Около сто тисяч австрійських консерватистів згромадилися перед давним цісарським палацом і машерували великим походом через Рінґштрассе, хотячи дати тим до пізнання аліянтам і Лідзі Народів, що Австрія бажає злуки з Німеччиною, якій противляться як аліянти, так і Ліґа Націй.

ҐІНДЕНБУРҐ ПОМИЛУВАВ ВБИЙНИКА БАВАРСЬКОГО ПРЕМІЄРА.

УБИЙНИК ГРАФ АРКО ВАЛЛІ ВИЙШОВ НА ВОЛЮ.

МОНАХІЯ, Баварія, 3. жовтня. — На підставі амнестії, виданої президентом Ґінденбурґом, вийшов на волю граф Арко Валлі, убийник радикального баварського премієра, Курта Айснера.

Курта Айснера убив граф Арко Валлі 21. лютого 1919 р., коли він ішов з міністерства заграничних справ до парляменту. Арко Валлі був тоді ранений одним жовніром з охоронної ґвардії Курта Айснера.

ПІВНІЧНІ ВІЙСКА СТРАТИЛИ МІСТО КАЛҐАН.

Є СЕ ВАЖНИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ОСЕРЕДОК НА ПІВНІЧ ВІД ПЕКІНҐУ.

ПЕКІНҐ, 3. жовтня. — Війска провінції Шансі здобули від північних війск важне місто Калґан, що є найбільшим торговельним осередком на північ від Пекінґу.

Калґан лежить яких 125 миль на північний захід від міста Пекінґ, столиці північного правительства. Місто є важним осередком на сибірській караванній руті. Здобуття міста Калґан загрожує північному правительству і його столиці, Пекінґови.

ВІДКРИТТЯ РУЇН СТАРИННОГО МІСТА В АФРИЦІ.

У КЕНІЯ ДЖУНҐЛЯХ НАЙДЕНО СТАРИННИЙ ПАЛАЦ І 6 МИЛЬ ДОВГИЙ МУР.

НЕЙРОБІ, Британська Східна Африка, 3. жовтня. — Експедиція учених відкрила у джунґлях, недалеко Ґезі, на побережу Кенія кольонії, у Східній Африці, руїни старинного великого міста.

Між руїнами находиться оборонний мур, довгий 6 миль, величавий палац, чудово гарні купальні, чудові мошеї (магомеданські святині), рідкі вироби з металю й инші сліди старинної культури.

КУЛАЧНІ БІЙКИ ЗАКАЗАНІ У МОСКВІ.

МОСКВА, 3. жовтня. — Московська Найвисша Рада Фізичної Культури заборонила на будуче кулачні турніри. Як причину сього заказу подано, що того рода турніри розбуджують брутальні інстинкти між молодшою совітською ґенерацією, а передовсім робітниками.

АНҐЛІЙСЬКІ ДІТИ ВЕРТАЮТЬ З СОВІТСЬКОГО СОЮЗА.

ХВАЛЯТЬ СВОБОДУ У СОВІТСЬКИХ ШКОЛАХ І ГОСТИННІСТЬ, З ЯКОЮ ЇХ ПРИЙМАЛИ.

ЛОНДОН, 3. жовтня. — Шестеро дітей анґлійських комуністів, що від червня подорожували по Совітськім Союзі, вернули до Анґлії совітським кораблем Юшар. Згадані діти хвалять собі дуже шкільну систему у совітських школах, де не уживається цілком прута до карання дітей, а шкільну дисципліну удержують т. зв. школярські ради. Клиффорт Робертс, 12-літний син велшського шахтяра, сказав, що він чувся у Сов. Союзі неначе принц валійський. У совітських школах учать історії робітництва, а не історії наставників робітників. Учать теж, що чоловіка не сотворив Бог, але що він походить від малпи. Одній з дівчат подобався незвичайно балет, який вона бачила у ленінґрадськім театрі. Кожне з повертаючих дітей мало на собі червону краватку з шпилькою з портретом Леніна, представляючого його, як промовляє до комуністичної молоді.

ЗАМАХ НА ПОЛЬСЬКИХ МІНІСТРІВ У ГАЛИЧИНІ.

ЖЕРТВОЮ ЗАМАХУ ВПАВ ТЯГАРОВИЙ ПОЇЗД, ЩО ПОПЕРЕДИВ ПОЇЗД МІНІСТРІВ.

ЛЬВІВ, 1. жовтня. — Недалеко Рави Руської наступив сильний зрив на залізничім мості, що веде через ріку Стропівку. 8 послідних вагонів переїзджаючого тягарового поїзду упало в ріку. Кондуктор, що находився у послідним вагоні, погиб на місци. Льокомотива і передні вагони поїзду виколїілися. Машиніст і паляч так попарилися, що небаром померли.

З зарядженого слідства показалося, що у хвилі, як наступив зрив на мості, мав ним переїхати поспішний поїзд, у якім находилися віцепрезидент міністрів Бартель, міністер комунікацій Рамоцький і міністер торговлі й промислу Керятковський.

Тягаровий поїзд случайно пущено на пів години скорше від поспішного й се уратувало польських міністрів. Міністри вернули до Варшави иншою залізничою рутою. З причини замаху переведено численні арешти.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МОНАРХІСТ ЯК ПРЕЗИДЕНТ РЕСПУБЛИКИ

Ціла Німеччина торжественно святкувала минулої неділі 80-літні уродини воєнного героя, а теперішнього президента Гінденбурга. Молода німецька республика віддавала пошану відомому монархістови, який до послідної хвилі вірно служив кайзерови і який навіть тоді, коли кайзера прогнано, остав в своїх повоєнних споминах вірнопідданчим Гогенцолернам, будучи того переконання, що однока монархія може спасти німецький нарід від національної катастрофи, яка спала на нього по програній війні. І склалося так, що якраз того безумовно великого німецького патріота і чесного монархіста вибрано президентом тої републики, що повалила кайзера і заявилася проти монархії і повороту Гогенцолернів.

Гінденбург, принявши важкий обовязок президента німецької республики, відразу зорієнтувався, що це не тільки почесть, але надзвичайно великий і важкий тягар, який він схарактеризував в той спосіб, що далеко лекше кермувати міліоновими арміями і вести їх до побідного бою та лекше вигравати битви, як вміти вдержати лад в державі, як погодити політичні взаїмно поборюючі себе партії та кермувати державною машиною. Будучи при кермі держави, він на власні очі бачив ті нові республиканські сили, яких не знала монархія, а які в найтяжчих часах ратували саме німецьку державу і її виратували.

Німецькі монархісти думали, що Гінденбург як президент буде тільки тінею, за якою буде стояти бувший кайзер, що він тільки улекшить монархістичний переворот в Німеччині. І завелися. Тому то монархістичні крайні організації відмовилися тепер навіть від офіціяльної участи в тім великім святі, яке устроїла Німеччина для свого президента в день його 80-літних уродин, подібно, як не взяли в нім участи і крайні націоналістичні шовіністи та комуністи. Та мимо цего німецький нарід видав Гінденбурга так, як не витав ще ніколи ні-кого кайзера. Витав не тільки Берлін, але ціла Німеччина, витали Німці зі всіх кінців світа. Витали й американські Німці, пересилаючи йому долярові чеки (як от з Шикага на $50,000), які він передав на допомогу німецьким інвалідам і другим жертвам світової війни. Зі всіх сторін світа надсилали привіти, але не було їх від членів родини бувшого кайзера. Вони не витали того старого монархіста.

Чому? Відповідь на це можна знайти хиба в словах міністра закордонних справ Штреземана, який підніс, що весь німецький нарід святкує так торжественно імени Гінденбурга тому, що якраз з його іменем вяжеться закріплене німецької республики.

ЗА СВОБОДУ НАУКИ

З приводу трагічної смерти професора Д. Щербаківського, який відобрав собі життя з приводу переслідувань з боку большевицької влади, український міністер освіти Скрипник виголосив довшу промову на пленумі центрального бюра наукових робітників України. З промови цього міністра можемо тепер дізнатися про те, що група українських учених подала була йому заяву, в якій між иншим були такі слова:

„Ми вимагаємо, — писали ті наукові робітники, — щоб негайно цю справу із самогубством було детально досліджено, як органами прокуратури, так і установами та організаціями радянськими, громадськими і т. інш., цебто як органами прокураторського догляду, так і органами громадськими".

Ці слова вразили їх „ексцеленцію" й міністра, й він виступив з довженним навчанням наукових робітників про те, як себе треба поводити в пролетарській батьківщині. В словах заяви учених перш всього добачив Скрипник недовіря до совітської влади. Він підозріває вчених, що вони вже згори знають, що розслідування офіціяльне може бути хибним і то на користь виновників смерти Щербаківського. Таким виновником є не так Винницький, із-за якого Щербаківський відобрав собі життя, а комуністична партія, до якої належав Винницький, та взагалі вся система большевицького керування наукою.

Вийшло як в тій народній приказці, що „на злодію шапка горить". Тому Скрипник дослівно говорить таке: „Коли взяти таку постанову (з тієї заяви наукових робітників. — Ред.), як „Вимагаємо негайно, щоб було усунуто тих, хто стояв на чолі управління Київським історичним музеєм та щоб прийшли люде з науковим стажем", то що це означає? Що наукові робітники не мають довіря, не мають ніякої заслуги і не цікавляться ні наукою, ні чим іншим, а це може бути лишень шкідливе... **Значіння цього такe, що істнування держави радянської в галузі наукової інституції є шкідливе.** Так тлумачать за кордоном і так лишень можна це тлумачити", — говорить міністер.

Можемо зі свого боку упевнити Скрипника, що зовсім не завдяки цій заяві учених так думають за кордоном про радянську державу. Він правдиво опреділює погляд не лише тих, що за кордоном, а взагалі людей думаючих, тих, що знають історію розвитку науки. Але такий погляд на радянську політику в науці зовсім не базується лише на заяві українських учених, а він опирається на безчисленних фактах, що свідчать про той страшний гнет, в який попала наука під большевиками. Тут ми не станемо наводити на це докази, але в одній з наступних своїх статтей перекажемо ті, нам ранійше невідомі факти „наукової" праці большевицьких вчених.

Скрипник твердить, що **„лишень за середньовіччя потрібне було гасло академічної волі для забезпечення науки від феодальної держави".** Так говорить міністер на Радянській Україні і має велику рацію. Бо тільки в середновічних часах, в часах страшної інквізиції, коли вченим стинано голови, або посилано їх на костир, була наука в такім ярмі, як вона сього дня у совітів. Дочекалася й наша рідна земля, що на ній запанували середновічні деспотії. Дочекалася наша рідна земля того годи, коли в ній запанували емісари Москви, тієї Москви, яка по словах найбільших московських патріотів та вчених, саме тепер, по революції, відійшла на яких три сотки років взад. Себто Московщина саме тепер переживає якраз часи середновіччя, повернувшись назад до часів перед царем Петром. Саме тепер на Московщині, а через неї і на Україні панує опричнина часів Івана Грізного. Саме тепер Україна мусить переживати страшну епоху середновічного гнету. Пан міністер грозить чекою тим ученим, що підписали заяву. Та ні Чека, ні римська інквізиція, ні які інші репресії пана міністра, чи іншої влади свобідного розвитку науки не спинить. Лише впадуть нові жертви, лише буде тимчасова повільність, може навіть тимчасове спинення поступу науки, але вона, як та жива, могутня вода, проломить тами і потече бурхливо вперед.

Тяжка, потужна лапа московського царату давила сотками років науку. Намагалася вона обернути її в засіб панування над підданими царя. Хотіла зробити всю науку в Росії „казьонною", державною, бюрократичною рутиною, але нічого не вдіяла. Маленькими зпочатку струмками вона дзюрчала десь в глибинах громадського життя й в останні роки перед війною вирвалася широким потоком свобідної університетської науки, громадського, міського та земського шкільництва. Як не старалися гасителі духа свобідної науки, ріжні царські міністри Побєдоносцеви, Шварци, Кассо те инші, наложити на неї свою бюрократичну лапу, та їм не щастило. Не пощаститься в тім і большевикам. І вони не зможуть вбити живу душу, вбити людський дух, що прагне до волі, що прагне до поступу та до удосконалення. Можна боротися з фізичними особами, можна їх нищити, але з духом часу, з поступом людства не в стані боротися. Хоч яка деспотична система большевицького панування абсолютизму, а вже і в ній помічаються щілини, через які просмоктується малесенькими струмками, а то й краплинами живе життя поступу й свободи. „Краплина камінь довбає", але большевицька система, хоч може й камінна, але не гранітова, скорше з піщаника, або з ракушняка, чи вапняка.

Американські правила життя.

Мрії — се страта часу.

Не жди щасливої хвилі, а приведи собі її сам.

Зі страт і нещасть твоїх — вчися витягати хосен.

Життя твоє буде таким, яким ти собі його сам створиш.

Не думай про ріжні справи, а лише про одну, але вже докладно.

Двацять праць, виконаних у половині, не варта стільки, що одна праця, доведена до кінця.

БУДЬМО БОДРІ!

Тринацять літ минуло від хвилі, коли у гигантному змаганню зійшлися дві великі супротивні сили й почали ту страшенну гру, якої початок зазначив стріл до австрійського престолонаслідника у Сараєві, а якій на імя — світова війна. Та гра, яка тривала чотири роки з чубком, а в якій можним світа сего ходило виключно о свої шкірні інтереси, певне з поміненням українських „підданих" — під Австрією і Росією — від самого початку „заінтересувала" й нас — Українців. Бо велася вона майже ввесь час і на наших покутських та подільських нивах, бо коштувала й нас чимало крови, розлитої над Стрипою, Ізонцом і на инших фронтах за чужі нам ідеали.

І певно, що така велитенська гра мусіла заважити на судьбі великоможних — і заважила. Одних стерла з лиця землі, одних ослабила, а других піднесла високо.

А щож нам прийшло з тої гри? Мусимо признати в кождім разі, що від 1. серпня 1914 року до нині змінилася й доля українського народу. І скажемо: змінилася на ліпше. Не кажемо тим, що український нарід в цілому дождався здійснення своїх надій, противно: Україні нині є подекуди у ще більшому пониженню й недолі, як були за Австрії й царської Росії. Але зате внутрішня сила і свідомість тої сили в українського народу зросла, а тимсамим зросли і завдатки на краще майбутнє. Ніхто не заперечить, що свідомість та зперед 13-ти літ піднеслася до нині до непомірної висоти, а піднеслася тому, що український народ, навчений учинками своїх „покровителів", сам пізнав, що долю держав і народів вирішує боротьба, і сам став боротися, навчився бути **активним** (діяльним) у своїх мріях...

І чи та активність, що проявилась у збройних змаганнях, чи та, що тепер виладовується у творенню нового економічного й культурного підложа, — це одна й та сама активність, до якої кинула нас світова війна і її досвід та наслідки.

Приспана віковічною недолею енергія народу збудилася — і вже не засне — і цього нам досить. Вона доведе нас в кождому разі до кращого — а не до гіршого, як було перед 1914-тим роком.

Отже свідомі тої активности, яка збудилась і живе і горить нині у наших серцях, тим охотніше сповнімо свій обовязок, який на нас накладає закон: добро народу! Сповнімо його з тим більшою вірою, маючи на увазі, що коли свого щастя, шасливим збігом обставин, дождалися инші народи, слабші від нас — то певно діждемося його і ми. Шляхи українські широкі і досить розгалужені, тож добра доля мусить уже скоро і на них вчинити свою станицю.

Ю. Ш.
(„Коломийські Вісти").

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

І. С., Клівленд, О. Ми не знаємо нових польських законів, що входять в обсяг цивільного права. Знаємо тільки, що в Галичині обовязує давнє австрійське право з малими змінами. Народний Дім є корпорацією, яку перед судом заступає уряд. Всі позви йдуть на руки предсідателя. Збудований Вашим товариством дім мусів бути очевидно на когось заінтабульований, або на Ваше товариство в Америці, або на тов. „Просвіта" в Вашій місцевости, або на імя якогось чоловіка, як це приватна власність. Це неможливе, щоби польська влада могла примусити запис на одного чоловіка, секретаря, але правда в тім тільки та, що дім мусить бути на когось заінтабульований, або на товариство, або на якусь особу, або на кілька осіб, або мусить становити свою осібну корпорацію.

Т. П., Майнерсвил, Па. Справа, яку Ви підносите, важна, але вже рішучо спізнена. За такий короткий час не можна підготовити відповідної програми і скликати такий важний зїзд.

Китайці ограбували два рази Москву; раз у 1137, а другий раз у 1293 році.

Пішли дурака по раки, так він жаб наловить.

ЗАМІТКИ ЛІКАРЯ ПРО ВИХОВАННЯ

(Під увагу нашим батькам і учителям).

Віденський психіятр (той, що занимається дослідами над умовими забуреннями) др. Альфред Адлер, автор Індивідуальної Психольоґії (наука про душу) дав опис того, як треба виховувати діти в школі і в домі. Це нова наукова метода, яка сегодня знаходить в цілім світі множество приклонників. На ній збудована теперішня австрійська школа. Др. Адлер був через кілька місяців у Злучених Державах і тут мав на ту тему виклади. Написав він рівнож статтю під назвою: „Уваги про вихованя", в якій підносить, що він вже від 30 літ впливає на учителів в тім напрямі, щоби задивлялися на свою учительську працю очима лікаря. Положення лікаря, як і учителя, є дуже вигідне, бо він стоїть поза тертями й трудностями, що є дома й у школі. Доктор приносить зі собою не лише спеціяльне знання, але також старанний і терпеливий научний душевний настрій і методу (спосіб), які є много важнийші при трактуванню людей, як при поведенню у лябараторії, підчас випробування трубок або вальців. Робота, яку виконав др. Адлер зі своїми помічниками у віденських публичних школах, є доказом на се, що дасться осягнути через співпрацю між учителями а докторами, які ознакомлені є з душевними забуреннями.

Нема мабуть краю, що мавби так відлижаюї від себе школи, як їх мала Австрія за цісарського режиму. Публичні школи були завсіди відбиткою правительства, яке їх основало й утримувало. Приватні школи можуть тільки до певного степеня змінити вплив державних шкіл, однак, на жаль, переважну часть приватних шкіл в австрійській державі основували релігійні групи й тому мало вони чим ріжнилися від державних шкіл.

Дальше оповідає др. Адлер, що коли він був малим хлопцем, австрійська школа була висказом ідеалів правительства та голосила безумовний послух бюрократичному урядництву. Школяр мусів сидіти спокійно, положивши обі руки на шкільний пульт. Не міг навіть поворушитись. Його обовязком було повинуватися виданим приказам і відноситися з боязливим поважанням до свого учителя й правительства, яке він репрезентував. Однак на щастя, сам др. Адлер мав повну діточу свободу дома. Тим саме ріжнився він від своїх шкільних товаришів і через те правдоподібно відчував він більше діймаючо шкільний утиск. Він знає, про се тепер добре й знав тоді, коли ходив до школи, що не був „злоу" дитиною. Він не був брехуном, не крав, ходив правильно до школи, мимо свої завязтої відрази до неї. Він працював совісно й був пересічно добрим школярем. Однак мимо сього він мав завсіди злий рапорт по причині своїх „обичаїв". Він не міг пристосуватися до одобреного (апробованого) шаблону; він не міг робити враження понижаючого послуху, який був ідеалом тодішньої школи й через те він був „злою дитиною".

Публичні школи в Австрії основано у 1866 році, по нещасливій війні між Німеччиною й Австрією. Австрія була переконана, що то пруський учитель віднес побіду. Австрійський учитель мусів через те у своїм краю спричинити відродження при помочі пруських ідеалів й „успішности". Добрий вплив правительства проявлявся лише у напрямі зреформування фахових курсів. Однак і се не було в цілости ділом правительства. Промислові групи домагалися лучшого технічного вишколення, щоби удержати його на-рівні зі зростаючими фабричними підприємствами й через те перший шкільний перелом у строгій академічній традиції зроблено скорше завдяки могучости індустрії, як прозорливости правительства. Приму[с]ове образування в Австрії, між шестим і чотирнацятим роком заведено під натиском робітничо - ліберально - соціялістичних груп, які вимусили сей закон, як полекшу для працюючих малолітків.

Однак, мимо зусиль робітників і ліберали, шкільна система полишилася у своїй основі висказом правительственного ідеалу; послушні діти мали статися послушними урядовцями й послушною армією. Рідко тоді, каже др. Адлер, можна було найти між його ровесниками такого, у якого серці публична школа не викликаби ненависти й духа бунту.

Коли др. Адлер став лікарем, він виробив собі докладний погляд на те, який вплив буде мати таке викривлене і припоблене дитинство на інтелігенцію, відвагу, самопевність і незалежність людини у пізнішім життю. Йому здавалось, що лише лікарська уміслість і дбайливість зможуть перемінити такі діточі тюрми у взірцеві місця правдивого образования. В 1898 р. написав він першу свою статтю, в якій представляє свій погляд щодо відносин медицини до школи у ширшім змислі. Він саме тоді розпочав основниче студіювання психольоґії й психотерапію (науку про лічення душевних недуг).

Трохи пізніще назначено його професором доповняючих курсів народнього університету.

Постепенно згромадив він коло себе більше число студентів, які разом з ним працювали над проблемами поведення людини. У получению з сею клінікою праввадив він малу клініку, до співпраці у якій запрошав школи, які з початку майже поминали новий його почин, однак він напирав на учителів, щоби приходили до нього з тупими учениками, а-бо з дітьми, що були душевно пригноблені й обговорювали в сим случаї, що дотикали їх учеників. Він прийшов до певних заключень у своїй приватній практиці.

Він переконався, примірoм, що не є згідне з правдою, що інтелігенція дитини не змінеться через ціле життя. Характер дитини й дорослого можуть змінятися. Він відкрив також, що більша часть недостач, які пізніще проявляють-ся у дитини, як проблеми поведення, мають свій початок у домашнім вихованню, та що тих блудів не дасться зауважати у тім середовищі, де вони повстали. Допера серед нового окруження, такого як школа, недостачі домового виховання стають ясно перед очима. Так приміром, дитина може проявляти безчисленні роди страху, однак в дома ніхто так старанно опікується, що ніякого з них не можна було зауважити. На сказане послужить найлучше наведений примір:

Коли замкнеться двері у домі, де хтось живе, й поставиться при дверях двох псів на сторожі, та ще до того двох полісменів, тоді чоловік може проходжуватися по хаті й сказати, що він не має ніякого фізичного страху. Чоловік не дрожить, його серце бється правильно, він не проявляє ніяких признак страху. У сім замкненім і стереженім домі чоловік чується так певним себе й безпечним, що може грати ролю відважної людини. Однак, коли хтось опиниться сам навулиці, вночі, або коли хтось побачить малу дитину серед наглої небезпеки — серед обставин, що вимагають не так самого прояву відваги, як радше відважного почину або ділa, тоді проявиться справжність відваги. Таксамо мається справа з дитиною. Коли вона находиться далеко поза домом, коли почуття охорони змешилося, тоді можливою річчю є пізнати її такою, якою вона є в дійсности. Сто трицять літ др. Адлер здавав собі справу, з того й запрошував учителів, аби приходили разом навчитися того, як вводити у дітей виховничий досвід, якийби протиділав дома набутим недостачам.

З початку не богато людей інтересувалося того рода ідеями. Часом прийшов до нього котрийсь з батьків, або кількох учителів, самі або з дітьми. Були се однак дуже невдоволяючі початки. В той спосіб тяжко було доорозуміватися з родичами й вчити їх, як мають виховувати дітей, щоби те виховання пристосовувалося до потреб дітей, що відзначалися специяльними душевними прикметами. Через школу можна було ввійти нараз в контакт з сотками дітей. Не знеохочений невдачею своєї першої клініки, рішив він навчити учителів зрозуміння характеру дітей, при помочі науки про душу (психольоґію) й позволити їм послугуватися психольоґічними чутливими орудями, що поможуть їм припоровитися до дітей і їх окруження.

Прийшла однак війна й відложила ті пляни на пізніще. В часі війни впало старе австрійське правительство й. Віденська стала дуже гарним місцем. Новe соціялістичне правительство наставало на те, щоби давні шкільні ідеали змінились, а також мусіли змінитися й австрійські школи, що були виразником держави.

Учитель Глекель сформував новий шкільний плян, який опирався на переконанню, що свобода й самодовіря мають бути цілями образовання під новим режимом. При помочі такого здоровіду у публичній школі, доказував сей педагог, працювали разом з ним, щоби у шкільних дітей виплекається соціяльний змисл і здібність до провідництва груп. Його план принято й в той спосіб з чисто наукового становиска отворив він, двері для переведення в життя плянів д-ра Адлера.

Новий управитель віденських шкіл, учитель Глекель, заінтересувався тим, що старався зробити др. Адлер. Також проявлялося тепер незвичайне заінтересування поміж учителями, що у часі попереднього режиму держалися далеко від клініки і кляс д-ра Адлера, через те, що побоювалися, що уряд не поділяє його ідей. У два роки по війні повелося, д-рови Адлерови осунвати 22 умово-гигієнічні клініки для дітей публичних шкіл. Усі управителі тих шкіл були його учениками, докторами, вишколеними як психольоги (занимаючіся наукою про душу) й виховники. Клініка д-ра Адлера була нечe шпиталем, де медик учиться, практикуючи. Навіть доктори з инших держав приїзджали, щоби вчитись у тій клініці. Практична наука у тій клініці відбувається раз тижнево через дві години, звичайно з двома або трома дітьми, підчас кожної сесії. Праця у клініці відбувається поволи, з немногими учителями й при невеликім фінансовім вилосканню. Усі клініки удержуються з добровільних датків. На початку існування таких клінік було се корисне для них, бо через те були вони незалежні від правительственного впливу. Тепер однак є обовязком суспільства заопікуватися ними й побільшити їх.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ ПРО КОНКОРДАТ.

В ч. 212 „Свободи" з 13 вересня подав якийсь читач тайні постанови польсько-римського конкордату. В нас в Ню Йорку дуже тим люде зацікавилися і всіляко про це балакають. Подавляюча більшість вірить в те, що такі секретні постанови по правді істнують, а деякі не довіряють тому. Нема вправді таких багато, а ті що є, це головно ті, що дають ся баламутити прислужникам рутенського владики. Але не о те мені ходить. Я хочу висказати свою думку про ті секретні постанови.

В першу чергу зазначу, що ті постанови, які подав читач до „Свободи", були друковані вже в Америці і в краю. Я їх сам читав в газеті „Рaзсвет" і в других. Чи ті секретні постанови дійсно правдиві, це инша справа. Я примиром є того переконання, що вони правдиві. Чую від людей, що рутенські священики кажуть людям, щоби писали до „Свободи" і домагалися проголошення оригінального документу. На мою думку таке домагання смішне. Відома річ, що держави заключують між собою ріжні договори, з яких частину проголошують, а частину заховують в тайні. По розвалі Росії і по усуненню німецького і австрійського цісарів оголошено вже богато таких секретних документів, з яких виходить, що всі ті держави були звязані з другими ріжними тайними умовами. Такі умови істнували і між небіжкою католицькою Австрією а Римом, істнують вони і тепер між Польщею і Римом. З тих конкордатів дещо проголошується, а найважніші річи задержується в тайні. Колись цілком певно вийде на світло денне в своїй оригінальній формі і цей документ. А тепер він схований в архівах. Відпис того документу можна було видістати, бо чого то в Польщі за гроші не можна купити. Тому дуже можливо, що зміст цего секретного документу добуто підкупством.

А про правдивість тих секретних постанов конкордату говорить сама за себе ціла церковна польська політика, яка йде цілком отверто на знищенне укр. греко-кат. церкви. Рим зробив Польщі много ріжних „даруликів", як робив їх колись і другим католицьким державам. Ще за часів Австрії римські кардинали не могли були вибрати кардинала Рамполі римським папою, хоч він мав за собою величезну більшість голосів, тільки через те, що против цего вибору заявився австрійський цісар. Австрійський уряд мав рівнож рішаючий вплив при іменованню українських епископів для Америки. Тому нічого дивного, коли Рим в своїй щедрости для Поляків наділив їх такими самими привілеями, що їх мали австрійські цісарі, а навіть більшими. В інтересі Австрії не лежало знищенне Українців і укр. греко-кат. церкви, а Польща стремить цілою силою пари до одного і другого. Через те треба їй було з Риму і більших привілеїв.

Павло Дурбак.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МЕКСИКО, Н. Й.

З життя наших фармерів.

Недавно сему мав я одно діло в околиці Освіго, Н. Й., і при сій нагоді відвідав також кількох Українців, які колись працювали в углевих майнах в Олифанті, Па., і Скрентон, Па., а тепер живуть на фармах коло Мексико, Н. Й. Земля там рівна і мабуть доволі урожайна, бо усі фармери, з якими я мав нагоду говорити, були вдоволені і подороблялися немалого маєтку. Найстарший фармер, який сім років тому купив там невелику фарму на сплату, не тільки сплатив вже увесь свій довг, але ще й два рази докупив собі землі, так що нині має висше 100 акрів, має також висше 20 коров, 5 коний, усі машини господарські, трок, автомобіль і т. и. Сей фармер мав доростаючі діти і вони враз з жінкою значно йому помогли. Другі Українці, які прийшли туди пізнійше, або в яких були лише дрібні діти, очевидно, не могли ще так добре загосподаритися, але і вони зробили значний поступ. Молоко, фасоля, томейти, строберіз, сіно, солодка кукуруза, бараболі, збіже, отсе, за що ті фармери одержують гроші. Молоко возять милю, дві, до молочарні. Фасолю, кукурузу, томейти, строберí і т. и. продають до місцевої фабрики до кеновання. На сіно та зерно нема попиту. Хто хоче також купців знайде. Тепер зачинають декотрі фармери сіяти там люцерну, з якої дуже добре сіно.

Під сю пору живе там кільканайцять українських родин, але вони бажалиби, щоби ще більше Українців там прибуло, бо тоді моглиби скорше оден одному помочи і скорше чого доробитися. Хто мавби охоту туди поїхати і оглянути тамошню околицю, а може і собі там землю купити, нехай їде до міста Мексико, стейт Ню Йорк, а коли там прийде, нехай питає за слідуючими фармерами: Джордж Телефанко, Стіф Яблонський, Майк Матковський, Майк Яворський і Голдич. Імена сих фермерів подав я менше більше в тім порядку, як котрий далеко від дипа, на скілько собі се пригадую. Джордж Телефанко зараз коло дипа, другі троха дальше, але також не дуже, бо найдальший з тих фармерів живе мабуть усього 2 або 2 і пів милі від дипа. Якби хто туди вибирався, то найкраще нехай вперед напише до котрогонебудь з тих фармерів на адресу: Mexico, N. Y., Oswego Co., а я певний, що на скілько їм час позволить, вони радо покажуть, де можна добру фарму купити за малі гроші, бо многі в Америці лишають фарми і втікають до міст, а землю продають за безцін.

Примíром, Джордж Телефанко купив там на ліцитації другу фарму, 43 акри, від Американця за малі гроші і хоче спродати її Українцеви за 1,200 долярів, хоч ся фарма на його думку варта 3,000 долярів.

Правда, ні в Мексико, Н. Й., ні в ніякому другому місци рано нема, але тамошні фармери кажуть, що якби вони так тяжко працювали у себе на фармі, як працювали у майнах, то певно булиби краще доробилися як у майнах і булиби мали ліпше запевнену будучність.

Найліпше оглядати фарми тепер, коли ще можна бачити, що на землі вродилося; пізнійше, як сніг землю припаде, треба хиба спускатися на чуже слово.

Іван Ардан.

„Слава не поляже,
Не поляже, а роскаже,
Що діялось в світі,
Чия правда, чия кривда,
І чиї ми діти."
(Т. Шевченко).

ЯК ОРГАНІЗУЮТЬ ПОМІЧ ДЛЯ ПОТЕРПІВШИХ ВІД ПОВЕНИ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

В неділю 9. жовтня 1927 р. о годині 2.30 по обіді, в Українськім Домі, 59 Бікон стр. відбудеться заходом Злучених Товариств в Нюарку, Велике Українське Віче в справі несення помочи тим нашим братям в старім краю, що потерпіли від повени.

На те віче просимо всіх Українців з Нюарку і околиці.

Комітет Злучених Українських Товариств в Нюарку, Н. Дж.

ГЕМПСТЕД, Н. Й.

На спільних зборах всіх Українських Товариств і Братств вибрано спільний тимчасовий комітет, котрий скликує **Загальні Збори** на день 8-го жовтня в Укр. Н. Домі при Юніондел Авню, на год. 7 вечером де вибереся сталий комітет і обробиться плян і спосіб в справі допомоги потерпівшим від повени в старім краю. Запрошується всіх до численної участи.

Комітет.

ЯК КІТ ЗРОБИВ КАРІЄРУ ЖУРНАЛІСТОВІ.

Один із славних сучасних англійських журналістів почав свою журналістичну карієру доволі оригінально. За молоду прийшов до Лондону, обійшов усі редакції шукаючи праці. Одначе не найшов прихильности в ніодного редактора. В розпуці пішов на почту при Фліт Стріт, де є теж майже всі редакції. Хотів повідомити батька про свою невдачу та просити його, аби вислав гроші на поворот до дому. На бюрку, що при ньому писав свій лист, сидів собі преспокійно: кіт. Молодий чоловік, не думаючи глибше над тим, підсунув котові під ніс почтову марку, кіт найспокійніще приїхався по марці язиком: раздругий, видно до смаку була йому солодкава гума. Хлопець, що дійсно мав письменицький талант, упав на думку використати цю пригоду і зараз написав на кількох телеграфічних формулярах статтю про кота, якого удержує почтовий уряд при Фліт Стріт для вигоди публики. Стаття появилась в одній з газет і наробила богато галасу. Товпи репортерів, фотографів і народу облягали згаданий почтовий уряд, щоби побачити славного кота. Дійшло до того, що товариство охорони звірят мусіло занятися тою справою і заопікуватися бідним котом, що на смерть замучивсяби, колиб дійсно без упину лизав почтові марки. А наш молодий чоловік так зачав свою журналістичну карієру.

ПОДЯКА.

Я, нижчеподписана, членкиня братства св. Михаїла, від. 332, У. Н. Союза складаю сердечну подяку Урядникам нашої дорогої організації, тут на чужій землі, що обтерла сльози так мені і моїм дітям-сиротам, виплативши мені посмертну запомогу, в сумі 1000 долярів. Се не звичайна поміч для мене бідної вдови і моїх десятеро сиріт. Дай Боже, щоби наш Батько, У. Н. Союз зріс у міліони членів і дай Боже, щоби управа У. Н. Союза так скоро і так дбало сповняла на далі свої обовязки супроти своїх членів як сповнила супроти мене. Тепер відзиваюся до Вас дорогі Браття і Сестри: Ставайте громадно членами Батька Союза, бо то є найліпша і найсправедливійша організація у Злучених Державах. Дякую теж, членам братства Арх. Михаїла, що так часто відвідували мого дорогого мужа як був хорий, а по смерти випровадили тлінні останки на місце вічного спочинку. Дай Боже, щоби наше Братство розвивалося взірцево й щоби було опікуном кожного Українця й Українки тут, у нашій місцевости.

Марія Баліцька,
Раритан, Н. Дж.

КІЛЬКО ПРОДУКУЮТЬ ЗОЛОТА?

До відкриття південноафриканських копалень золота не була продукція золота дуже велика. Щойно під кінець 19-го століття зміняється відношення. На основі статистичних даних зіставлено таку таблицю:

В роках:	Міліонів долярів	Тисячі кг.
1483.—1600.	4.6	7.1
1601.—1700.	6.1	9.1
1701.—1800.	12.6	19.0
1801.—1870.	48.[illegible]	100.0
1871.—1880.	213.5	346.3
1881.—1890.	215.1	326.8
1891.—1900.	420.3	632.3
1901.—1905.	1613.1	2427.2
1906.—1910.	2167.4	3261.5
1911.—1915.	2295.7	3456.1
1916.—1920.	1971.2	2780.8

Стільки золота і в такій ціні добуто в поодиноких добах. Хоч продукція збільшалася, ціна золота не впала. В останніх десятках літ 19-го століття все більше держав заводило у себе золоту монету, тому запотребовання золота було чимраз більше. Щойно останніми роками — після війни — впала вартість золота і продукції, хоч найдено нові поклади золота. Причина цьому така, що після війни золото неоднаково розділене між поодинокими державами. Наслідком знижки вартости золота подорожіли життєві відносини. І продукція золота подорожіла і тому наслідком непоплатности замкнено богато копалень золота.

На чолі всіх доставців золота стоїть тепер **Африка**, яка продукує більше як половину всього золота. За Африкою йдуть **Злучені Держави Північної Америки**, але вони продукують лише **четвертину африканського золота**. На третьому місці стоїть Австралія, однаке її продукція паде з року на рік. Потім іде Мексико, Канада і Росія. Росія до кінця війни стояла на четвертому місці, але кріза, яку тепер переживає вже так довго, кинула її взад. Фаховці кажуть, що сибірські поклади золота такі богаті і великі, що колиб їх переняли фахові руки і колиб послугуватися найновійшими технічними засобами — Росія перевищила би в продукції золота півд. Африку. За останні дві десятки літ продукція золота в поодиноких краях представлялася так (по 10.000 унцій):

Роки:	Африка	Зл. Д.	Австр.	Мекс.	Канада	Росія	Ін. краї	Світ. пр.
1901-1910	5.448	4.239	3.826	809	702	1.528	2.032	18.614
1911-1915	30.447	13.761	7.260	1.483	2.492	3.938	7.049	66.431
1916-1920	49.160	17.246	7.581	3.145	3.903	3.651	9.797	94.483

На продукцію золота потрібно богато людської праці, а опісля використання енергії води. Де нема людей, водяної або електричної сили, там і золотодайні поля не можуть виплатитися. В нових часах майже зовсім пропало первісне романтичне добування золота. Лише то тут то там можна ще стрінути типів, як у повістях, що то мальовничо оповідають про копачів золота.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 367, повідомляє, що мітінг відбудеться о год. 2-ій пополудни в неділю, дня 9-го жовтня, в гали парохіяльній, 303 Hudson Ave. Будуть важні справи до полагодження. Проситься явитись на призначений час. Неявившийся член заплатить кари 25 ц. — Мих. Антонів, секретар.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Василія Великого, від. 87, повідомляє, що трикварталььний мітінг відбудесь о 12-тій годині в пол., в неділю, дня 9. жовтня в гали парохіяльній при Ellicott Rd. Буде триквартальне справозданне уряду, і инші справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Н. Трояновський, предс.; К. Купер, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 146, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в неділю, дня 9. жовтня, о 12-ій годині в полудне. Обовязком всіх членів прибути на означений час бо маємо важні справи. Наше Тов. дає підприємство дня 15. жовтня, в суботу. Кождий член повинен прийти; коли не буде присутним, тікет і так мусить заплатити. Чистий дохід зі сего підприємства призначений на понищені повінню села в Галичині. Тож просимо членів і всіх Українців прибути якнайчисленнійше. — П. Андрушків.

ГЛЕСТОНБУРИ, КОНН. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 138, повідомляє своїх членів, що трикварталььний мітінг відбудеться о 1-ій годині пополудни в неділю, дня 9-го жовтня, в гали церковній при Grove St. Кождий член обовязаний прийти на час, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член буде караний після статута. — И. Патинок, предс.; Д. Качмарик, кас.; М. Саламаха, секр.

МІКІСПОРТ, ПА. Тов. Зап. Січ, від. 132, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, дня 9-го жовтня, о год. 12.30 пополудни. Кождий місцевий і з близької околиці член обовязково має прибути на збори і на час, бо будуть важні і для всіх цікаві справи до полагодження. На зборах будемо збирати жертви для потерпівших від виливу рік в Галичині. На ту ціль ніхто з Українців не сміє відмовитися від жертви, хоч би і найменчої. Пригадується членам, котрі ще не зложили по 1 доляру на Сиротинець при У. Н. Союзі, щоб сповнили свій обовязок найдальше до місяця листопада с. р. — Гр. Гоніцький, предс.; П. Гальма, секр. рек.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 9-го жовтня, о 1-ій год. попол., в гали У. Н. Дому. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. — Гр. Степанек, фін. секр.

ГЕРИ, ІНД. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 100, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, дня 9-го жовтня с. р., о 2-ій годині пополудни, в Neighborhood House 1700 Adams St. Кождий член обовязаний явитись на сей мітінг і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі буде суспендований. Ану, Товариші Союзовці, прийдіть хоч раз на рік на мітінг та порадьмося, як поправити свою долю і наших братів. Хто не прийде, буде уважатися за дезертира. — М. Паламар, предс.; А. Цибак, секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. Т. Шевченка, від. 349, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 9-го жовтня, в годині 2-ій попол., в Ліберти Галі. Проситься, неотягайтесь, товариші, до пізна; чим скорше тим ліпше. Членів, котрі ще не зложили жертви на Сиротинець, проситься зробити се на сім мітінгу. — Ілько Шигира, предс.; Дмитро Федина, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 216, повідомляє усіх своїх членкинь, що річний мітінг відбудеться дня 9. жовтня, в неділю, о 2-ій годині пополудни. Проситься кожду членкиню явитись на сім мітінгу, бо є важні справи до полагодження. Неявившся будуть карані 1 дол., а урядник 2 дол. — А. Олещук, предс.; М. Карплюк, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє своїх членів, щоби прибули на мітінг який відбудеться в суботу, дня 8-го жовтня 1927 р. о год. 7-ій вечером в гали під ч. 72 Моріс ул. Кождий член є обовязаний бути на тім мітінгу, бо є дуже важні справи до полагодження від Гол. Уряду У. Н. Союза, як також вибір комітету болевого. Для добра і розвою товариства, кождий член повинен постаратися придбати на той мітінг бодай одного нового кандидата в члени Товариства і У. Н. Союза, в двайцятьпятьлітну річницю істнування нашого товариства, а тимсамим покажемо, що ми всі стараємося про розвій і про будучність нашого найстаршого і найсильнійшого товариства при У. Н. Союзі в Джерзи Сиґі. — Антін Онисик, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Зап. Січ, від. 75, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, дня 9. жовтня, о 1-ій годині пополудни в гали під ч. 3464 Cicotte Ave. Довгуючі члени, коли не вирівнають свого довгу, будуть суспендовані. Проситься всіх членів зійтись конечно на мітінг, бо маємо богато важних справ до полагодження. — Стефан Дідула, секретар.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Єдність, від. 163, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 9-го жовтня, о 1-ій год. пополудні в Клюбі Тов. Укр. Амер. Горожан, 847 Н. Франклін ул. До полагодження є дуже важні справи, тому обовязком є кождого члена бути на зборах. Також кождий член має явитися на баль, котрий устроює наше Товариство. — Григорій Фрайт, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, повідомляє своїх членів, що мітінг відбудеться в суботу, дня 8. жовтня, о год. 7:30 вечером під ч. 435 Мейн ул. Проситься всіх членів явитися на означений, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член підлягає карі. — В. Григорчук, предс.; М. Сас, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Подається до відома, що квартальний мітінг Товариства Мир, від. 368, відбудеться дня 9-го жовтня, о 1-ій годині пополудни на гали Тринити Клюб при Блекстовн улиці. Проситься всіх членів явитись. Юрий Бобрик, предс.; К. Ходоровський, кас.; І. Пригода, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. Укр. Тов. Запор. Січ, від. 67, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів і членкинь, що місячні збори розпічнуться точно о 12. год. в полудне в неділю, дня 9-го жовтня, в Ліберти Галі, для того, бо о 3-ій годині пополудни має розпочатися віче на тій самій гали. Проситься членів, щоби поприносили на сей мітінг тікети, а довгуючі члени повинні заплатити свої залеглости. — Василь Вавро, предс.; Гр. Патинок, касієр; Іван Пиріг, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що звичайний мітінг відбудесь о 2-ій год. попол. в неділю, дня 9. жовтня, в гали парохіяльній, 47 Hope Ave., Passaic, N. J. Повинностю є кождого члена бути на мітінгу, бо є важні справи до полагодження. Принимаємо нових членів до Тов. і У. Н. Союза без оплати вступного. Взиваєсь довгуючих членів вирівнати свої залеглі вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Пипюк, предс.; Гр. Яськів, секр.

ВІДОЗВА

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН РОСОХВАТЦЯ, СКАЛАТСЬКОГО ПОВІТУ.

Дорогі Браття й Сестри!

Наші земляки у Старім Краю закупили за двіста долярів площу під будову читальні Просвіти. Біда й недостатки не позволили їм однак зложити більше на цю ціль як 50 долярів. Удаються тому тепер до нас, своїх земляків і просять о жертви на згадану ціль. Підписаний комітет [illegible] звертається до Вас з просьбою о датки на згадану ціль. Тими нашими жертвами покажемо наше привязання до своїх рідних околиць та любов до нашої вітчини. Проситься слати свої жертви на руки поданого низше комітету.

Досі зложили свої лепта слідуючі добродії:

Петро Федорович (мол.)	$20
Михаїл Гуцалюк	20
Василь Возьний	15
Йосиф Гірняк	15

Крім сього назбирав він ще жертви у сумі 5 долярів від осіб, яких імен не подаю.

Марко Предимірський	$10
Петро Федорович (стар.)	10

а Петро Заприлюк жертвував одного доляра. Разом зібрано 151 долярів, а недостає ще 49 долярів. Зібрані гроші зложено на руки Михайла Колодія, 608 Ridge Str., Allentown, Pa.

Комітет будови читальні Просвіти в Америці: Marko Predimirski, голова, Box 192 Bath, Pa.; Michael Hucaluk, касієр, 605 Ridge Ave., Allentown, Pa.; Petro Fedorowycz, секретар, 240 Mc. Queen St., Brooklyn, N. Y.

ПОЛЯРНИЙ ТИГР.

Тигра звичайно знаємо як тропікального звіра, з ним у нас зрослися образи джаванських і індійських джунглів. А рід тигра продирається аж до сніжних рівнин амурського Сибіру, отже подибаємо його від Амура до Суматри і від Тихого океану до Кавказу. Нема тигра лише в Тибеті, Афганістані, Белюджистані і Персії. Відповідно до краю, околиці, підсоння і способу життя зміняється краска шкіри тигра, величина тіла, вигляд голови; тому педантичні природники ділять тигрів на ріжні верстви, а по правді то все однакові тигри. Чим більше на північ подибали тигра, тим ясніша є його барва, а шерсть довша. Торговці передовсім високо цінять сибірського і манджурського тигра. Крім Індійців і Китайців також сибірські племена добачують у тигра якесь божество, вище єство. Бірарські Тунгузи ніколи не будуть говорити голосно про тигра і надали йому якесь спеціяльне імя, бо вірять, що тигр тоді їх не зрозуміє. У їх культі тигр відграє меньше-більше таку ролю, що у наших дітей дідько. Хто вбє тигра, того мусить пожерти інший тигр — так вони вірять. Ще більше бояться тигрового сліду у снігу. Коли на ловах надибають тигрів слід, жертвують йому половину добичі, кладучи її на сліді. Китайці титулують дорослого тигра „генеральний губернатор". Тигра з камінної доби найшли аж коло полярної полоси. Природник Лідекер каже, що тигр взагалі є полярним сотворінням, а постепенно поселювався аж до арабських країв.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ НА МІЖНАРОДНЬОМУ ФОРУМІ

—o—

Міжнародня Студентська Конференція, до якої українське студентство належить від 1921 року, скликає свої конґреси щорічно в ріжних країнах. Ще на конґресі у Варшаві було ухвалено, що конґрес 1927 року має відбутися в Римі. Треба ствердити, що конґрес в Римі випав дуже добре. Безумовно, фашистівська Італія здобула завдяки цьому конґресові чимало нових прихильників серед чужинців.

На час відкриття конґресу 24-го серпня прибуло більш ніж 400 учасників, що заступали 31 ріжних країн. З Европейців не було Норвежців, Литовців, Ірляндців, Еспанців, Португальців, Альбанців і Греків. З инших частин світа приїхали Канадійці, Американці (Злучені Держави), Урагвайці, Бури і Китайці. Прибуло 100 спортовців (Шведи, Естонці, Лотиші, Данці, Поляки, Чехи, Мадяри, Австрійці, Бельгійці, Французи, Американці та Італійці).

Протягом 21-23 серпня відбувалися засідання виконавчого комітету. Одним з головних питань на тих засіданнях було домагання Українців поставити на порядок денний конґресу справу „нумерус клявзус" для Українців на польських високих школах, справу нострифікаційних труднощів у Польщі та справу труднощів, які роблять Поляки українським абсольвентам, що бажають вернути до Польщі. Крім того застановлявся виконавчий комітет над протестом українського студентства проти кампанії, яку веде жидівська преса проти Українців після трагічної смерти Головного Отамана С. В. Петлюри. Поляки поставилися рішучо проти згаданих домагань. Після довгих нарад з участю голови української делеґації др-а Степана Нижанковського комітет ухвалив утворити мішану українсько-польську комісію під головуванням члена комітету, Швайцарця Босхардта. Українська делеґація після того, як президент С. І. Е., Поляк Балінські, на засіданню першої комісії конґресу на запит др-а Нижанковського про долю українського домагання подав ухвалу комітету і запросив Українців до участи в мішаній комісії, ухвалила дати свого представника до тої комісії. Українців заступав Петро Кожевників. Він зложив заяву, що українська делеґація годиться на участь у комісії, аби тим показати добру волю нашого студентства до міжнародньої співпраці та виявити, чи польське студентство має також добру волю для пороблення заходів у напрямі усунення всіх анормальностей у положенню української молоди в Польщі. Польський заступник Пожарійські заявив, що союз польського студентства радо даватиме вияснення і робитиме інтервенції перед урядом у кожному окремому конкретному випадкові. Засідання покінчено тим, що кожна сторона має подавати голові комісії Босхардтові всі матеріяли, яких вона забажає, а рівночасно для прискорення справи надсилатиме копії матеріялів до центрального союзу другої сторони.

Праця самого конґресу переводилася в комісіях. Комісія перша під головуванням Поляка Балінського займалася питаннями організаційних засад конфедерації. У тій комісії Українців заступав др. Нижанківський. — Він зложив широкий звіт про загальне положення українських студентів у Польщі, Румунії та на еміґрації. Свій звіт він закінчив повним підкресленням згаданого вже протесту студентства проти жидівської пресової кампанії. В часі дискусії забрав слово український заступник в справі зміни статуту С. І. Е. Др. Нижанківський підніс потребу рахуватися не тільки з моментом державности, але також з „реальними фактами" і дати змогу повної участи в конференції вже існуючим організаціям. Проти цього виступив французький делеґат. За ним — польський. Мадярський делеґат цілком приєднався до Українців і звернувся до польської делеґації з такими словами: „Перед 10-ма роками Поляки також не мали держави, але вони існували і з ними рахувалися всі. Чомуж Поляки забувають це тепер у відношенню до студентства українського..." Врешті справу статуту закінчено винесенням ухвали про потребу вибрати двох референтів, які мають перестудіювати ті „виїмки", що зроблено доси чи треба зробити, і до тих „виїмків" відповідно пристосувати статут.

Друга комісія під проводом Бельгійця Боньє працювала над справами технічно-організаційними. Третя комісія С. І. Е. віддавна має славу „комісії реальної праці". Вона займається організацією студентських подорожей, виміною студентів, виставленням міжнародних студентських пашпортів і т. н. Голова третьої комісії Шкот Макадам найбільш улюблена особа в цілій конференції, а серед Українців знаний яко „наш приятель". Українців заступав Василь Орелецький. Він зложив звіт про працю „Цесус"-а в ділянці подорожей, пашпортів та предложив реферат у справі нансеновських пашпортів і приймав діяльну участь у дискусії над ріжними питаннями. З постанов згадати слід побажання до комісії, щоб вона протягом слідуючого року зорґанізувала подорож українського хору по ріжних країнах, і ухвалу про те, що комісія має звернутися до Ліґи Націй у справі труднощів, які робляться тим українським студентам, котрі мають нансеновські пашпорти.

Четверта комісія не працювала, бо її функції — виміна книжок — перебрала комісія друга.

Пята комісія займалася справами економічними і самодопомоговими. Її головою був Чех Палечек. Українців заступав Петро Кожевників. Український делеґат дав просторий звіт про самодопомогову акцію українського студентства й предложив окремий реферат про положення українських абсольвентів. Головною постановою комісії слід уважати справу міжнародньої студентської санаторії в Швайцарії. Крім того ухвалено скасувати пяту комісію, а на її місце утворити „бюро студентської самодопомоги при С. І. Е."

Крім засідань окремих комісій відбулося 6 пленарних засідань конґресу. Перше урочисте засідання відбулося в Капітолі в присутности представників італійського уряду, партії фашистів, міста і преси. Головою першого засідання був генеральний секретар партії фашистів, голова студентської групи, Тураті. Як належиться в таких випадках, ріжні заступники виголошували промови. Характерно, що з Італійців ніхто не промовляв иншою мовою ніж своєю. Балінські відповів усім мовою французькою. На надзвичайному пленарному засіданню прийнято дійсним членом конфедерації студентський союз Злучених Держав Північної Америки. Малтіні вибрано президентом на перший рік, а Ґаґналя його заступником, на другий рік навпаки. Заступниками вибрані: Ґреслер (Данія), Розьє (Франція), Босгардт (Швайцарія). Чех Палечек залишився ще на один рік без виборів. Ґенеральним секретарем вибрано Поляка Пожарійського, а його заступником став Болгарин Гачев. Бельгієць Боньє залишився директором центрального бюра. Замісць Шкота Мак-Доналда обрано скарбником Бура Марквардта.

На останньому пленумі прийнято запрошення французьких студентів відбути слідуючий конґрес у Парижі.

Паралельно з працею конґресу відбувалися спортові змагання. Урочисте відкриття змагань припало на неділю 8. серпня. Першою точкою змагань було фехтування. Тураті вийшов переможцем з цеї безкровної дуелі між Італією і Францією. Слідом за цим італійська футбольна дружина здобула перемогу над швайцарською (10:1). Самі ріжноманітні змагання тягнулися цілий тиждень. У неділю 4-го вересня вечером урочисто замкнено цю першу „олімпіяду студентства". У пливанню перемогла Італія. У легкій атлетиці — Мадярщина. У фехтуванню — Італія. Футбол — Італія. Кожен з учасників, що здобув принаймі пяте місце в поодиноких змаганнях, одержав памятну медалю (перший — золоту, дальші — срібні).

Протягом усіх днів конґресу і спортових змагань відбулася низка урочистостей в честь чужинців.

Найбільшою подією було прияття у Беніто Муссоліні. Від Українців були др. Нижанківський і П. Кожевників. Всього було коло 50 осіб. Муссоліні приймав у своєму кабінеті в „Паляцо Кіджі". Після рапорту Тураті про перебіг конґресу і змагань Балінські виголосив коротку промову, в якій дякував за патронат, гостинність і допомогу конґресові. Муссоліні відповів найкращою французькою мовою. У своїй відповіди він торкнувся питання „старі — молоді": „всі люде помиляються, але молоді мають ту перевагу, що в них є ще час для направлення своїх помилок..." — Після спільної знимки кілька делеґатів звернулися до Муссоліні з проханням підписати на памятку про візиту фотографії. При тій нагоді він зачав розмову з українським делеґатом Кожевниковим про положення нашого студентства („Україна. О, я знаю дуже добре все, — я поінформований про положення...")

Користаючи з побуту в Римі, ріжні делеґації робили старання через свої посольства про авдієнцію у Папи Римського. 7-го вересня були на авдієнції також українські представники М. Ковальський і П. Кожевників.

Загально беручи, не можна не признати великого пропаґандитивного значіння цього конґресу для „модерної Італії". Протягом двох тижнів між усіма делеґатами поширено більш 10,000 книжок на всіх мовах про фашизм і його державну працю. Наша делеґація поширила більш 300 примірників протесту в справі Шварцбарта, коло 70 книжок проф. Шульгина „Україна і червоний кошмар", коло 50 чисел „Націо" і подаровано ріжним делеґаціям працю проф. Щербаківського „Українське мистецтво".

Вже після закриття конґресу 6-го вересня український делеґат П. Кожевників передав італійському студентству наш прапор. Після виголошення відповідних промов і взаїмного салютовання прапорами український представник одержав роскішний італійський прапор. Таким чином гарно зроблений шовковий жовто-блакитний прапор, прикріплений шнурами до метальової палиці з вирізаним з металю позолоченим гербом України вгорі, зайняв місце побіч прапорів инших націй.

П-о.

Треба подивляти пильність берлінських пролетарських дітей, з якою вони годинами вистоювали послідного тижня на вулицях Берліна з нотатками в руках і записували числа автомобілів переїзджаючих поприних. Оден роверовий торговельний дім, щоби зробити собі рекляму, обіцяв першому, що принесе 1,200 чисел авт занотованих на вулиці, дати новий ровер. Діти від рана стояли на перехрестях доріг, не полуднуючи, та записували числа.

ПОДЯКА

—o—

Сим маю честь зложити прилюдну, сердечну подяку У. Н. Союзови, а зглядно його Головному Урядови, за так скоре виплаченне мені посмертного в сумі $750 по моїй покійній жені, Фотині Шуран, помершій дня 24 серпня, 1927.

Рівнож належну подяку складаю членам і урядникам місцевого Тов. Запор. Січи, від. 23. У. Н. Союза, в Дербі Конн., за участь і послідну прислугу, яку віддали при похоронах своїй покійній товаришці, а моїй жені.

А тепер кілька слів до тих, що не є ще членами нашого славного У. Н. Союза, як і Тов. Запор. Січи в Дербі, Конн.

Дорогі Браття й Сестри! Ви були наочними свідками того нещастя, яке мене навістило так несподівано. Ви тут у Дербі й Ансонії знали добре мою пок. жену, яка вона була здорова й хтоби то був сказав, що вона у таких молодих літах, бо заледви у 31 році життя, помре й осиротить четверо дрібненьких діточок. Тож я кличу до Вас, не гайте часу, не говоріть, що для вас ще досить часу, бо ви ще молоді, а приступайте зараз в члени Тов. Запорожської Січи й в члени У. Н. Союза, забезпечуйте себе й свою родину на лиху годину, бо ніхто не знає, чиє завтра. Кому не наруку вступити в Дербі до товариства, так нехай вступає до Тов. Зап. Січи від. 67 У. Н. Союза в Ансонії, Конн., або й до брацтва ім. Бончевського, від. 10. У. Н. Союза; але приступайте, не відкладайте на завтра, щоби не було пізно. Виж бачите, кілько то вже сліз обтер вдовам і сиротам той славний наш У. Н. Союз. Він є правдивим добродієм, покровителем і опікуном для вдів і сиріт. Тож еще раз кажу, не відкладайте, а приступайте зараз.

А я від себе желаю У. Н. Союзови як найкращого розвою й щоби в короткім часі не було ані одного Українця, котрий не належавби до тої славної української організації.

Василь Шуран.

Наші діти.

Тато: Чого ти плачеш, Івасю?

Івась: Вчора ударився я в голову.

Тато: То чомуж ти вчора не виплакався?

Івась: Бо вчора не було нікого в дома.

—o—

На хвильку.

— Віддай мені тих 10 зл., які я тобі вчора позичив. Ти казав, що потребуєш їх тільки на хвильку!

— Це правда! В хвильку потім я вже їх не мав при собі — і дотепер не маю...